

Maa- ja metsätalousministeriö (kirjaamo.mmm@gov.fi)
Osastopäällikkö Tuula Packalen (tuula.packalen@gov.fi)
Yksikön päällikkö, erätalousneuvos Vesa Ruusila (vesa.ruusila@gov.fi)

18.6.2024

Viite: VN/8175/2024

Asia: Lausuntopyyntö metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §, 4 § ja 5 §:n muuttamisesta

WWF kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

Asetusehdotuksessa esitetään muutoksia valtioneuvoston asetukseen metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista. Muutosehdotuksilla pyritään lisäämään joustavuutta suurpetojen vahinko- ja turvallisuusperusteisten poikkeuslupien myöntämiseen. Asetusehdotuksen mukaan muutosehdotusten taustalla on suurpetojen metsästyslain (615/1993) 41 a §:n 3 momentin mukaisten eli niin sanottujen kannanhoidollisten poikkeuslupien myöntämistä koskevan oikeuskäytännön tiukentuminen.

WWF:n kanta esitykseen tiivistetysti

Alkuun WWF haluaa muistuttaa, että suurpetojen suojelun sosioekonomista kestävyttä tulee ensisijaisesti edistää panostamalla suurpetokonflikteja ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin. Ennaltaehkäisevien toimien on katsottu muun muassa olevan metsästystä tehokkaampi keino vähentää susien aiheuttamia kotieläinvahinkoja.¹ Mikäli poikkeusluvalla ratkaistavaan ongelmaan on olemassa tällainen muu tyydyttävä ratkaisu, ei kannanhoidollisen tai vahinko- tai turvallisuusperusteisen poikkeusluvan myöntäminen ole mahdollista.²

WWF kuitenkin tiedostaa ja hyväksyy, että tietyissä tilanteissa poikkeusluvan myöntäminen on perusteltua. **WWF ei pidä huonona asetusehdotuksen lähtökohtaa sujuvoittaa nimenomaan vahinko- ja turvallisuusperusteisten lupien myöntämistä, mikäli luvan myöntämisen edellytykset täyttävät EU-oikeuden asettamat vaatimukset, ja mikäli muutoksien myötä poikkeusluvut kohdennettaisiin juridisesti ongelmallisiksi todetuista kannanhoidollisista poikkeusluvista vahinko- ja turvallisuusperusteisiin poikkeuslupiin.**

Sen sijaan WWF katsoo, että Suomi ei voi esittää luontodirektiiviin uutta 2 §:n 3 momentin mukaista poikkeusta, joka kategorisesti rajaisi direktiivin muun tyydyttävän ratkaisun

¹ Blanco JC and Sundseth K (2023). The situation of the wolf (Canis lupus) in the European Union – An In-depth Analysis. A report of the N2K Group for DG Environment, European Commission. s.9

² Luontodirektiivi 92/43/ETY 16 artikla 1 kohta ja metsästyslaki 41 a §:n 1 momentti

tapauskohtaisen harkinnan vaatimuksen ulkopuolelle tietyt toimet (eli tässä tapauksessa suurpetojen loukuttamisen, nukuttamisen tai siirtämisen toisaalle).

Lisäksi asetusehdotuksen 4 §:n 1 momentin tapauskohtaisia perusteluja tulee täsmentää niin, että niistä ilmeni, miten vahinkoperusteisella poikkeusluvalla, joka ei kohdennu vahinkoa aiheuttavaan yksilöön, onnistutaan estämään tai rajoittamaan merkittäviä vahinkoja.

WWF perustelee näitä kantojaan tarkemmin alla.

Tarkempia huomioita asetusehdotuksesta

Ehdotetusta muutoksesta asetuksen 2 §:n 3 momenttiin

Ennen poikkeusluvan myöntämistä suurpedon tappamiseen on luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaisesti selvitettävä muiden tyydyttävien ratkaisujen puuttuminen. Euroopan unionin tuomioistuin on tarkentanut tämän tarkoittavan sitä, että kansallisen viranomaisen on poikkeuksia myönnettäessä varmistettava, ettei tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi kyseessä olevassa yksittäistapauksessa vallitsevissa olosuhteissa ole muuta tyydyttävää ratkaisua (EUT, asia C-674/17, 51 kohta).

Asetusluonnoksessa ehdotetaan, että 2 §:n 3 momentissa säädettäisiin kategorisesti, että tällaisena muuna tyydyttävänä ratkaisuna ei missään tilanteessa voitaisi pitää suurpedon loukuttamista, nukuttamista tai siirtämistä toisaalle. WWF katsoo, että muutosehdotus on luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaisen muun tyydyttävän ratkaisun tapauskohtaisen harkinnan vaatimuksen vastainen, ja se vaarantaisi EU-oikeuden tehokkaan toteutumisen, jonka vuoksi tästä ehdotuksesta tulee luopua.

WWF katsoo, ettei Suomen ole mahdollista esittää muutosehdotuksen mukaista kategorista poikkeusta luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaisesta tapauskohtaisen harkinnan vaatimuksesta, koska tällaista poikkeamisen mahdollisuutta ei sisälly luontodirektiivin 16 artiklaan. Artiklassa on Euroopan unionin tuomioistuimen mukaan säädetty täsmällisesti ne perusteet, joilla jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksia sen lajiensuojelua koskevista 12-15 artikloissa säädetyistä kielloista. (EUT, asia C-508/04, 110 kohta). Myös Euroopan komissio on todennut luontodirektiiviä koskevassa ohjeasiakirjassaan, kuinka kansallisilla täytäntöönpanotoimenpiteillä on taattava 16 artiklan täydellinen soveltaminen lisäämättä poikkeuksia, joista ei säädetä direktiivissä.³

Ehdotetusta täsmennyksestä asetuksen 4 §:n 1 momenttiin

Asetusluonnoksessa ehdotetaan asetuksen 4 §:n 1 momenttiin lisäystä, jonka mukaan, kun sääolosuhteista tai muusta perustellusta syystä johtuen vahinkoa aiheuttavan yksilön tunnistaminen ei ole mahdollista, voidaan poikkeuslupa myöntää kohdentamatta poikkeuslupaa tiettyyn yksilöön ottaen huomioon lajin biologiset ominaispiirteet.

---

³ Komission tiedonanto Ohjeasiakirja luontodirektiivin mukaisesta yhteisön tärkeinä pitämien eläinlajien tiukasta suojelusta C(2021) 7301 final s. 48

Ehdotusta koskevista yksityiskohtaisissa perusteluissa tuodaan esille, miten yksinelävät lajit sekä omaa reviiriään etsivät sudet saalistavat yksin, jolloin on selvää, että poikkeuslupa tulee kohdistaa juuri vahinkoa aiheuttaneeseen yksilöön. WWF tulkitseekin, että ehdotuksella tarkoitetaan käytännössä ainoastaan tilannetta, jossa susilauma aiheuttaa vahinkoa. Tällaisessa tilanteessa poikkeusluvan kohdistaminen tiettyyn yksilöön on käytännössä vaikeaa, ellei mahdotonta. Samalla on otettava huomioon, että jos lauman alfayksilö tapetaan, on riskinä lauman hajoaminen ja vahinkojen lisääntyminen.

WWF haluaa lisäksi kiinnittää huomiota siihen, ettei vahinkoperusteista poikkeuslupaa ole mahdollista myöntää, ellei kansallinen viranomainen pysty täsmällisten tieteellisten tietojen perusteella osoittamaan, että poikkeuksella pystytään saavuttamaan poikkeamisen perusteena oleva päämäärä (EUT, tuomio C- 674/17).

WWF katsoo, että ehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa tulisi selventää tai vähintään ohjata toimivaltaista viranomaista kiinnittämään lupaharkinnassa huomiota siihen, miten tilanteissa, joissa vahinkoperusteista poikkeuslupaa ei kohdisteta suoraan vahinkoa aiheuttavaan yksilöön, poikkeamisella voidaan luontodirektiivin vaatimusten mukaisesti saavuttaa poikkeamisen perusteena oleva päämäärä eli merkittävien vahinkojen estäminen tai rajoittaminen.

Kannanhoidollisista poikkeusluvista vahinko- ja turvallisuusperusteisiin poikkeuslupiin

Asetusehdotuksen tavoitteisiin ei lukeudu metsästyslain 41 a §:n mukaisen poikkeuslupajärjestelmän painopisteen siirtäminen kannanhoidollisin perustein myönnettävistä poikkeusluvista vahinko- ja turvallisuusperusteisiin poikkeuslupiin. WWF:n näkemyksen mukaan poikkeuslupajärjestelmää on syytä kehittää nimenomaan tähän suuntaan. Tämä tavoite tulee WWF:n mielestä kirjata asetuksen muistioon.

Vahinko- ja turvallisuusperusteiset poikkeusluvut ovat paremmin yhteensovitettavissa poikkeuslupajärjestelmän EU-oikeudellisten vaatimusten kanssa kuin kannanhoidollisin perustein myönnetty poikkeusluvut. Euroopan unionin tuomioistuim on katsonut, että poikkeuslupia on mahdollista myöntää vain konkreettisesti ja tapauskohtaisesti erityisten vaatimusten täyttämiseksi erityistilanteissa (EUT, asia C-674/17, 41 kohta).

Kannanhoidollisten poikkeuslupien on ollut vaikea täyttää näitä vaatimuksia. Niitä on pidetty turvallisuus- ja vahinkoperusteisia poikkeuslupia joustavampina, minkä vuoksi niitä on perusteltu yleisesti lajien kannanhoidollisten hoitosuunnitelmien toteuttamisella ilman, että niissä on yksityiskohtaisesti perusteltu, miten poikkeusluvan edellytykset täyttyvät käsillä olevassa tapauksessa.

Korkein hallinto-oikeus (KHO) on kuitenkin todennut useimmissa tapauksissa tällaisten poikkeuslupapäätösten olleen luontodirektiivin vastaisia. KHO:n mukaan poikkeuslupapäätöksistä ei ole käynyt selkeästi ja täsmällisesti ilmi, mihin luontodirektiivin mukaiseen hyväksyttävään päämäärään kannanhoidollista metsästystä koskevalla poikkeuslupapäätöksellä on kyseisellä

hakemusalueella pyritty (KHO 2022:48 ja KHO 2023:100). Ministeriön on noudatettava lakia ja KHO:n linjauksia eikä se voi tietoisesti uhmata niitä.

Vahinko- ja turvallisuusperusteisten poikkeuslupien kohdistuessa pääsääntöisesti vahinkoa aiheuttaneisiin yksilöihin on tapauksissa helpompi esittää selkeät ja täsmälliset perustelut sille, miten käsillä olevassa tapauksessa poikkeamiselle on löydettävissä hyväksyttävä peruste ja miten poikkeamisella voidaan saavuttaa poikkeamisella tavoiteltava päämäärä.

Maailman Luonnon Säätiö – World Wide Fund For Nature, Suomen rahasto sr

Jari Luukkonen
Päsihteeri

Raija-Leena Ojanen
oikeudellinen neuvonantaja

Petteri Tolvanen
ohjelmajohtaja, suomalainen luonto

Lausunnon valmisteluun on myös osallistunut juristiharjoittelija Taika Tiesmaa.

Lisätietoja:

Raija-Leena Ojanen, raija-leena.ojanen@wwf.fi p. 0505990232
Petteri Tolvanen, petteri.tolvanen@wwf.fi, p. 0400168939